

ПРЕДГОВОРЪ

Обнародванитѣ тукъ материали за историята на София презъ XIX в. до освобождението на България сж извлѣчени отъ архивитѣ на: 1. проф. М. Дриновъ; 2. Хр. П. Тѣпчилещовъ; 3. братя х. Гюрови; 4. Доротей Врачански; 5. Г. С. Раковски; 6. Игнатий Рилски; 7. Българската община въ София преди освобождението (всички се намиратъ въ Архивния отдѣлъ на Народната библиотека въ София); 8. Сбирка отъ училищни и черковни кондики, пази си на сжщото мѣсто; 9. Централна библиотека на Софийското училищно настоятелство „Ив. Н. Денкоглу — С. В. Филаретовъ“; 10. Библиотека на Софийското благотворително дружество „Ив. Н. Денкоглу“; 10. Архивъ на Хр. Т. Стояновъ, пази се отъ наследниците му, и др. Използувани сж още редица печатни издания отъ преди освобождението — вестници, списания, книги, въ които по единъ или другъ случай се говори за София и за софийски дейци. Съ изключение на малка часть, материалитѣ се обнародватъ тукъ за първи пжтъ. Тѣ сж обединени въ петъ дѣла: I. Софийски кондики; II. София и българскиятъ черковенъ въпросъ; III. Училища и училищни дейци; IV. Спомощници на българската книга отъ София; V. Освободителни борби и освобождение на София. Бѣше приготвенъ изцѣло и шести дѣлъ: Търговски сношения съ Цариградъ, който съдържаше 132 неиздадени писма на х. Мано Стояновъ, Заф. Димитровъ и Ат. Симовъ (пазятъ се въ архива на Хр. П. Тѣпчилещовъ). Но тоя дѣлъ бѣ изоставенъ, когато книгата се печаташе, защото нейниятъ обемъ надхвърли опредѣленитѣ размѣри. Тия писма ще бждатъ обнародвани при другъ случай. Разпредѣлението на петъ отдѣли не е подчинено на едно абсолютно мѣрило, защото много отъ материалитѣ представятъ интересъ отъ нѣколко страни. Такъвъ е случаятъ, на примѣръ, съ видния черковенъ, политически и училищенъ деецъ Д. Трайковичъ. Неговитѣ писма засѣгатъ както черковния въпросъ, тѣй и просвѣтното дѣло. Поставени бѣха, обаче, въ третия дѣлъ поради голѣмата заслуга на Трайковичъ съ основаване и подържане на първото девическо училище въ София. По време, материалитѣ започватъ отъ началото на XIX в. и стигатъ до освобождението на България. Въ това отношение сж допустнати и незначителни отклонения. Посочени сж нѣкои факти отъ XVIII в., потрѣбни за изясняване на събития презъ следващия вѣкъ. Засегната е и руската окупация, защото тя представя преходенъ моментъ между живота на поробена и свободна България. Ако и писани следъ освобождението, писмата на Йорд. Филаретова сж обнародвани, защото харектеризуватъ по пълно личността на тая видна софийска деятелка презъ последнитѣ години